

SPECIALIZOVANÝ FINANČNÍ ÚŘAD
nábř. Kpt. Jaroše 1000/7, 170 00 Praha 7

Elektronicky podepsáno
02. 05. 2018

Ing. Martin Bortlík
ředitel finančního
úřadu

V Praze dne

Č. j.: 78025/18/4100-10722-200118

Vrchní soud v Olomouci

prostřednictvím

Krajského soudu v Ostravě
Havlíčkovo nábř. č. 34
728 81 Ostrava 1

k sp.zn. soudu: 32 ICm 2315/2017
(KSOS 25INS 10525/2016)

Žalobce

Ing. Lee Louda, se sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1, insolvenční správce dlužníka –
Správa pohledávek OKD, a.s., IČO 26863154, se sídlem Stonavská 2179, 73506 Karviná,

zastoupen: JUDr. Dušanem Dvořákem, advokátem, se sídlem Hlinky 505/118, 603 00
Brno,

proti

žalovaným

1. **Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj**, IČO 72080043, se sídlem Na Jízdárně
3162/3, 709 00 Ostrava
2. **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, IČO 72080043, se sídlem Štěpánská
619/28, 111 21 Praha 1
3. **Specializovaný finanční úřad**, IČO 72080043, se sídlem nábřeží Kpt. Jaroše
1000/7, 170 00 Praha 7

**odvolání 3. žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne
27.3.2018, č.j. 32 ICm 2315/2017-77**

I.

Krajský soud v Ostravě svým rozsudkem ze dne 27.3.2018, č.j. 32 ICM 2315/2017-77, zamítl návrhy žalobce, aby určil, že v rozsudku určená peněžitá plnění jsou vůči věřitelům dlužníka neúčinná, a aby uložil žalovaným povinnost tato plnění vydat do majetkové podstaty.

Ačkoli žalobce v podané žalobě ze dne 5.5.2017 určil za žalovaného pouze 1. žalovaného (Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj), na čemž setrval i ve svém vyjádření ze dne 4.10.2017, a nikdy nenavrhl přistoupení dalších účastníků do řízení, Krajský soud v Ostravě do řízení přibral žalovaného č. 2 a 3 (Finanční úřad pro hlavní město Prahu a Specializovaný finanční úřad) a vůči všem žalovaným rozhodl odvoláním napadeným rozsudkem. Žalované č. 2 a 3 Krajský soud v Ostravě do řízení přibral těsně před vyhlášením rozsudku svými předvoláními ze dne 19.1.2018 (pol. č. C23-14 insolvenčního rejstříku). Žalovaný č. 3 nesouhlasil se svou účastí v řízení, což Krajskému soudu v Ostravě sdělil při jednání dne 22.3.2018 (protokol č.j. 32 ICM 2315/2017-70, pol. č. C23-17 insolvenčního rejstříku) a krátkou cestou mu k tomu předal své vyjádření ze dne 22.3.2018.

Ačkoli se 3. žalovaný zcela ztotožňuje s tím, že žaloba měla být zamítnuta, je přesvědčen, že Krajský soud v Ostravě postupoval nesprávně, když do řízení přibral další žalované, v čemž pak spatřuje naplnění odvolacích důvodů dle ust. § 205 odst. 2 písm. c) a g) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“). Žalovaný č. 3 proto proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27.3.2018, č.j. 32 ICM 2315/2017-77 podává odvolání, kterým jej napadá v plném rozsahu.

II.

Krajský soud v Ostravě svůj postup stran účastenství 2. a 3. žalovaného odůvodnil v bodech 16 až 26 odvoláním napadeného rozsudku, kde s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu uzavřel, že ve věcech daňových pohledávek projednávaných v občanském soudním řízení je legitimována jak Česká republika, za níž pak v řízení vystupuje buď příslušná organizační složka státu, anebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, tak i samotný finanční úřad, kterému pro tento případ zákon přiznává způsobilost být účastníkem občanského soudního řízení. Z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2.6.2005, sp.zn. 30 Cdo 629/2005 pak Krajský soud v Ostravě dovodil, že byl povinen zjistit, která organizační složka státu je příslušná ve věci vystupovat, a tu pak do řízení přibrat, aniž by o tom vydával rozhodnutí.

Žalovaný č. 3 předně odkazuje na své vyjádření ze dne 22.3.2018, které Krajskému soudu v Ostravě při jednání předal a kde poukázal na to, že žalobce za žalovaného označil pouze 1. žalovaného, tj. Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, což žalobce nikdy nezměnil. Česká republika nikdy žalovanou nebyla. Otázka, která z organizačních složek státu byla ve věci příslušná zastupovat stát, tak byla zjevně irelevantní. Krajský soud v Ostravě proto nesprávně aplikoval závěry Nejvyššího soudu vyslovené v jeho rozhodnutí ze dne 2.6.2005, sp.zn. 30 Cdo 629/2005, neboť o Českou republiku ani její organizační složky zde vůbec nešlo. Nebylo tak ani možné, aby Krajský soud v Ostravě do řízení jakékoli organizační složky státu přibíral, neboť stát (Česká republika) se řízení vůbec neúčastnil, když jej žalobce v žalobě za žalovaného neoznačil (k tomu srov. ust. § 79 odst. 1 a § 90 OSŘ). V tomto ohledu 3. žalovaný poukazuje i na jistou zmatenost vymezení žalovaných v odvoláním napadeném rozsudku. Ačkoli totiž Krajský soud v Ostravě hledal příslušné organizační složky České republiky, v rozsudku samotnou Českou republiku neuvedl. V případě všech žalovaných pak uvedl identifikační číslo 72080043, které ale bylo přiděleno Generálnímu finančnímu ředitelství (jednotlivé finanční úřady vlastní identifikační číslo nemají; k tomu viz dále).

Podle názoru 3. žalovaného přitom není lhotejno, zda je žalovanou přímo Česká republika, anebo konkrétní orgán veřejné moci (správce daně – finanční úřad), resp. že nejde o totéž. Žalovaný č. 3 se totiž domnívá, že účastníkem občanského soudního řízení ve smyslu ust. § 21a OSŘ bude Česká republika především v případech, kdy vystupovala jako účastník soukromoprávních hmotněprávních vztahů, tj. jako právnická osoba ve smyslu ust. § 21 občanského zákoníku či ust. § 6 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů (např. pokud Česká republika vystupovala jako kupující z kupní smlouvy, jejímž předmětem byl nákup kancelářského materiálu). Tehdy totiž stát nevystupuje jako suverén (nerozhoduje autoritativně o právech a povinnostech), ale jako kterýkoli jiný soukromoprávní subjekt má stejná práva jako jeho smluvní protistrana. Právě na vystupování České republiky v soukromoprávních vztazích ostatně zákon č. 219/2000 Sb. dopadá (srov. jeho ust. § 2 odst. 2, podle kterého se tento zákon se nevztahuje na úkony a postupy příslušných orgánů, pokud vedou trestní, občanskoprávní, správní nebo jiné obdobné řízení anebo navrhuji a schvalují právní předpisy, tj. na oblast veřejnoprávních vztahů, kde stát skrze své orgány vystupuje jako suverén).

Nutno dodat, že i kdyby žalobce za žalovanou označil Českou republiku, pak by její příslušnou organizační složkou ve smyslu ust. § 21a odst. 1 písm. b) OSŘ bylo Generální finanční ředitelství. Dle ust. § 1 odst. 4 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jsou totiž finanční úřady pro účely hospodaření s majetkem státu pouze vnitřními organizačními jednotkami Generálního finančního ředitelství (k tomu srov. i důvodovou zprávu k ust. § 1 tohoto zákona a komentář k němu od nakladatelství Wolters Kluwer, oboje dostupné v databázi ASPI). Potud by tedy bylo v předmětné věci za Českou republiku oprávněno jednat pouze Generální finanční ředitelství, nikoli finanční úřady. To je také důvod, proč jednotlivým finančním úřadům nebylo přiděleno identifikační číslo (k tomu srov. ust. § 55 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb.).

Kterýkoli finanční úřad jakožto správce daně má dle ust. § 10 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, způsobilost být účastníkem občanského soudního řízení ve věcech souvisejících se správou daní a v tomto rozsahu má i procesní způsobilost. Na toto ustanovení pak navazuje ust. § 19 a § 20 odst. 1 OSŘ. Má-li tak finanční úřad (coby správce daně) způsobilost být účastníkem občanského soudního řízení a s tím související procesní způsobilost, musí být považován za samostatného účastníka řízení, neboť jinak by citovaná ustanovení ztrácela smysl. Finanční úřady ostatně běžně v souvislosti se správou daní vystupují jako samostatní účastníci nejenom v incidenčních sporech, ale třeba i v řízeních o tzv. poddlužnických či odpůrcích žalobách, což potvrzuje i judikatura Nejvyššího soudu. Podstatný rozdíl oproti předchozímu případu vystupování České republiky v soukromoprávních vztazích skrze její organizační složky je dán tím, že finanční úřady při správě daní vystupují jako orgány veřejné moci (orgány suveréna) ve veřejnoprávních vztazích.

Žalobce tak jistě mohl podat žalobu proti 1. žalovanému – Finančnímu úřadu pro Moravskoslezský kraj. Pokud ale žalobce následně zjistil, že plnění, která v žalobě označil pořadovými čísly I., II. X. a XI., nebyla určena Finančnímu úřadu pro Moravskoslezský kraj, ale jiným finančním úřadům, měl podat samostatnou žalobu proti těmto jiným finančním úřadům, anebo alespoň soudu navrhnout vstup těchto finančních úřadů do řízení dle ust. § 92 odst. 1 OSŘ. Bez toho nemohl Krajský soud v Ostravě jiné finanční úřady do řízení přibrat, neboť o tom, kdo bude žalovaným, rozhoduje výlučně žalobce jakožto dominus litis. Pokud žalobce setrval na tom, že žalovaným je pouze Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, ale plnění, která v žalobě označil pořadovými čísly I., II. X. a XI. nebyla určena tomuto žalovanému, měl soud ohledně těchto plnění žalobu zamítnout z důvodu absence věcné pasivní legitimace 1. žalovaného (Finančního úřadu pro Moravskoslezský kraj).

K přibrání 2. a 3. žalovaného do řízení tak nebyl žádný důvod. Ačkoli tak Krajský soud v Ostravě správně žalobu zamítl, nesprávně tak učinil za účasti dalších žalovaných.

III.

Vzhledem k tomu, že se 3. žalovaný ztotožňuje s tím, že žaloba měla být zamítnuta, přičemž samotné přibrání 2. a 3. žalovaného do řízení toto změnit nemohlo (ve vztahu plnění, která žalobce v žalobě označil pořadovými čísly I., II. X. a XI. měl Krajský soud v Ostravě žalobu beztak zamítnout), navrhuje odvolacímu soudu, aby odvoláním napadený rozsudek změnil tak, že z jeho výrokové části vypustí 2. a 3. žalovaného, čímž odvolací soud zjedná nápravu v odvolacím řízení, aniž by bylo nutné odvoláním napadený rozsudek zrušit a věc vrátit Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

Ing. Martin Bortlík
ředitel finančního úřadu